# GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA

Nro. 47.

*w Srzodę dnia 11. Czerwca Roku 1800.*


z Poznania d. 10. Czerwca.

Dnia 7. t. m. po zakończoney rewii, powrociły regimenta i bataliony z obozu do swych garnizonow. Wczoray wieczorem udał ſię Nayiaśnieyszy Krol w towarzyſtwie Nayiaśnieyszego Xcia Henryka na mieysce naszey piękney promenady na ulicy Wilchelmowskiey, gdzie właśnie większa część przybyłey tu szlachty południowo-pruſkiey znaydowała ſię. N. Krol, wraz z Xiążęciem Henrykiem pozwolili łaſkawie ſłużyć sobie lodami i wetami, kosztuiąc potem wsrod znaczney liczby ludzi cisnących ſię około niego, dla zobaczenia swego dobrego i kochanego Monarchy, ukontentowania promenady z zupełną ufnością Oyca otoczonego swemi dziećmi, i bawiąc ſię poprzyiacielſku z każdym, który mogł mieć szczęście przybliżyć ſię do niego. Nie podobno ieſt określić wrażenia, iakie ten widok uczynił, i zapewnić możemy, iż N. Krolowi zdawał ſię bydź przyiemnym wyraz czułego zaufania, który ſię na wszyſtkich dał widzieć twarzach, oraz że wszyſtkim mieszkańcom Poznania, i przybyłym obcym gościom, których przytomność Jego Krolewſkiey Mci tu sprowadziła, nie wyidzie ten wieczor nigdy z pamięci. N. Xiąże Henryk zyſkał także przez swoią ludzkość rownie tak wiele wielbicielow. N. Król poiechał nie przez Frankfurt, lecz przez Müncheberg do Charlottenburg, gdzie N. Królowa iescze w Niedzielę wieczorem z Potsdamu przybydź miała. J. W. Miniſter Voſs poiechał wczoray z Prezydentem Kamery Haerlem do Kalisza. J. J. W. W. Generałowie Kalkreuth, Koehler, Graevenitz opuścili nasze miaſto zaraz po odieździe krolewſkim.

z Paryża d. 23. Maia.

Podług donieſień z Frankfurtu, Krol Pruſki dawał dnia 5. Maia audyencyą Baronow Grudener, poſłowi nadzwyczaynemu Imperatora roſſyiſkiego. Mowią, iż ten poseł ma zlecenie proponować Krolowi Jmci Pruſkiemu odnowienie traktatu zawartego dnia 4. Stycznia roku 1793, i że obydwie potencye zamyślaią przyłożyć ſię do powszechnego pokoiu, przez oświadczenie ſię za tą ſtroną która naywiększe da dowody swego umiarkowania.

W Wandei wyszedł na widok publiczny liſt paſterſki bywszego Biſkupa Luçon (Mercy,) w którym położył za prawidło, iż korzyści doczesne, których religia używała, nie maią z nią nic wspolnego; iż zwrocić ſię należy do pierwiaſtkowey proſtoty religii, ponieważ taka ieſt wola Boga, że xięża nie powinni zatrudniać ſię ani mieszać do intereſſow politycznych, lecz tylko głośić na ambonach pokoy i wpaiać poſłuszeńſtwo ku rządowi.

Dywizya generała Vendamme składa przednią ſtraż armii reńſkiey, którey prawe ſkrzydło opanowało Memingen. Nasze woyſka nie bawiły ſię długo w tym mieście, lecz pomaszerowały zaraz głębiey w Szwabią: ieżeli tak poydzie daley, (piszą do nas) armia francuzka będzie wkrotce w Wiedniu.

Sześćdzieſiąt niewolnikow moſkiewſkich

i austryackich znayduiących się w Sens przyięli służbę w dywizyi cudzoziemskiey maszeruiącey przez to miasto.

W Wiedniu odprawiono dnia 30. Kwietnia wielką radę w przytomności samego Cesarza: i od tego czasu zaczęto mowić o pokoiu.

Xiąże Würtembergski opuścił iuż Stutgard. Także Elektor Trewirski uciekł z Augszpurga z wszystkiemi osobami bawiącemi się przy iego dworze.

Donoszą, iż iesteśmy Panami miasta Bregentz, i że generał Moncey, kommendant woysk francuzkich w Szwaycaryi przymusił Austryakow do cofnienia się do Maienfeld. Wszystko powiada, iż podług proroctwa Buonaparta kampania będzie krotka i pomyślna.

z Paryża d. 27. Maia.

Także nasza armia rezerwowa rozpoczęła swoie obroty woienne. Generał Berthier wkroczył do Piemontu, a nasze woyska opanowały Aostę, Chatillon i twierdzę Bard. Kolumny rezerwowe zbliżały się do Turynu i Medyolanu. Wyglądamy co moment wiadomości o decyduiących potyczkach z woyskami generała Melas. Oto są pierwsze wiadomości o armii rezerwowey:

Gdy generał Berthier do Piemontu wkraczał, wydał dnia 16. przy granicy Piemontskiey następuiącą odezwę do armii:

Żołnierze!

„Armia reńska odnosi świetne zwycięstwa. Armia włoska walczy przeciw licznieyszemu nieprzyiacielowi, ubiegaiąc się o zwycięstwo przez cuda dzielności. Kolledzy! musicie poyść w zawody o sławę z obydwiema armiami, i odzyskać znowu na drugiey stronie Alpow piękny teatr francuzkiego męstwa. Konskrybenci! nadszedł moment potyczki. Wasze serce pała z chęci wyrównania owym starym żołnierzom, ktorzy tak często byli zwycięzcami. Nauczycie się z niemi znosić niedostatek i trudy nieoddzielne od woyny. Nie zapominaycie, iż tylko męstwo i karność zwykły dawać zwycięstwo. Żołnierze! Buonaparte przybliżył się do was dla kosztowania waszych nowych tryumfow. Przekonaycie go, iż zawsze iesteście mężnymi żołnierzami. Francya i ludzkość żądaią od was pokoiu, i zdobędziecie go."

(podp.) Berthier.

Generał Lasnes komendant przedniey straży armii rezerwowey, do generała naczelnika Berthier w Aoście dnia 16. Maia.

„Dziś przybyliśmy do Aosty. Zastaliśmy nieprzyiaciela na gorach pod tym miastem, który potem cofnął się do niego, opieraiąc się nieco na moście; odparty został bagnetem, utracił 12 zabitych, i iednego oficyera ranionego śmiertelnie. Zabraliśmy mu 3 niewolnikow. Żaden z naszych nie zginął, ani nie iest ranionym."

(podp.) Lasnes.

Berthier, do pierwszego Konsula w głowney kwaterze w Aoście dnia 19. Maia.

Obywatelu Konsulu!

Zdaię WcPanu raport stoczoney wczoray pod Chatillon potyczki. Generał Lasnes zastał nieprzyiaciola na wszystkich wzgorkach otaczaiących tę wieś. Usiłował wytrzymywać go, gdyż się spodziewał, iż generał Mallet zabierze mu dosyć wcześnie tył. Lecz przeszkody wstrzymały marsz tego generała. Generał Lasnes postanowił uderzyć na nieprzyiaciela. Grenadyerowie opanowali wieś bagnetem. 100 huzarow uderzyli na nieprzyiacioł pod dowodztwem szefa brygardy Fourniera, którego osobliwsza śmiałość na naywiększe zasługuie pochwały. Generałowie Vatrin, Mainoni natarli równie na nieprzyiaciela. Zabraliśmy 400 niewolnikow, 2 armaty, 4 wozy amunicyine. Oprocz tego utra-

cił nieprzyiaciel w zabitych i ranionych 100 ludzi. Między niewolnikami znayduie się 5 oficyerow cesarskich. Także zdobyliśmy 12 koni. Z naszey strony raniono tylko lekko 5 ludzi, między któremi znayduie się generał-adiutant Nogüés, który sam 3 do 4 nieprzyiacioł pałaszem zgładził. Pod generał adiutantem Hullin zabito konia. Generał Vatrin, pomaszerował z częścią przedniey straży do twierdzy Bard. Generał Lasnes pomaszerował dziś z resztą woyska, dla opanowania wzgórkow tego zamku, do którego ia sam ciągnę z armatami."

List pierwszego Konsula do ministra wewnętrznych interessow pisany w Martigni dnia 18. Maia, zawiera co następuie: „Stoię pod wielkiemi Alpami w środ Wallii. Wielka gora Ś. Bernarda czyniła nam wielkie przeszkody; lecz te wszystkie zostały przełamane. Trzecia część artyleryi iest iuż we Włoszech; armia spuszcza się z gor z potęgą; Berthier iest w Piemoncie; za 3 dni cała armia stanie w Piemoncie."

Dnia 23. otrzymali Konsulowie od Konsula Buonaparte kuryera wyprawionego dnia 20. Maia w Monmeri, który donosi o opanowaniu przez generała Lasnes twierdzy Bard, i zabraniu w niey 500 Austryakow z 8 armatami. Inna wiadomość mowi, iż armia rezerwowa znaydowała się iuż dnia 18. w Domo d'Ossolla, nie daleko Medyolanu. Dzisieyszy monitor powiada, iż generał Türeau maszeruiący przez Suzę, odległy tylko był 4 mile od Turynu. Generał Berthier wydał odezwę do Piemonczykow, w którey im donosi, iż nie chce zdobywać kraiu ich, lecz tylko zabeśpieczyć mu iego dawną formę rządu, na mocy traktatu zawartego w Campo-Formio. Dodaią, iż obietnica ta porownana z postępkiem Austryi chcącey skonfiskować Piemont na swoy zysk, uczyniła iak naylepszy skutek. 1500 Piemontczykow, którzy bronili rozmaitych stanowisk, opuścili Austryakow, złączywszy się z Francuzami; zgoła wszystkie partye znoszące z rowną niecierpliwością iarzmo Austryi, wzywaią Francuzow do siebie, iako swych uwolnicielow.

W południowey Francyi zbliżanie się Austryakow do granic ożywiło ducha patryotycznego. 30,000 mieszkańcow porwało się do broni przeciw nim, i zgromadzą się wkrotce w Cannes. Nigdy Paryż nie był tak spokoyny, iak teraz. Opinia publiczna iest daleko lepsza, niż roku zeszłego. Każdy cieszy się z pomyślności naszego oręża, ponieważ wszyscy są przekonani, iż Buonaparte pragnie pokoiu.

Francya obiecuie sobie bardzo wiele dla polityczney rownowagi Europy po traktacie odpornym, o który w niniey szym momencie dwie połnocne potencye traktuią. W przypadku woyny, chce podobno iedna drugiey posłać na pomoc 10,000 piechoty i 2000 kawaleryi. Z Nancy i Toul donoszą, iż wielu posłow małych Xiążąt niemieckich przeieżdżało tam tedy do Paryża za paszportami generała Moreau dla traktowania o pokoy.

z Grenoble d. 20. Maia.

Przeieżdżaiący tu dziś kuryer powiedział, iż dnia 10. iedna część armii rezerwowey znaydowała się w Domo d' Ossolla, a zatém była dosyć blisko Medyolanu. Lacombe St. Michel zgromadza 80 armat i możdzierow do bombardowania cytadeli Turyńskiey. Prefekt departamentu Var stanął na czele pospolitego ruszenia, i iego przykład przeelektryzował wszystkich mieszkańcow iego departamentu. Prefekt departamentu Rhonu poszedł za iego przykładem, i pobiegł swemu sąsiadowi na pomoc. Tamteysze okolice przystawiły 5000 gwardyi narodowey. Marsylia przystawiła 1500 ludzi. Zgoła formuie się tu nowa armia pograniczna przeciw nieprzyiaciołom, ieżeliby zamyślali wkroczyć do Francyi, czemu iednak nie wierzemy.

z Lauzanny d. 20. Maia.

Dnia 16. wyiechał tu ztąd Buonaparte do Villeneuve. Z tamtąd udał się do Martinach, i zamku Ś. Piotra z teytu strony gory Ś. Gotarda. Naypoźnieysze wiadomości mowią, iż przybył iuż przez ten wąwoz do Piemontu.

z Lauzanny d. 21. Maia.

Gdy część francuzkiey armii rezerwowey przez dolinę Aostę do Piemontu wkroczyła, wydano zaraz proklamacyą, w którey naywyższy Konsul Buonaparte donosi, iż zamiarem iego iest, przywrocić tron Królowi Sardyńskiemu. Podobna proklamacya mowi o przywroceniu państwa Wielkiemu Xiążęciu Toskańskiemu. Gdy Buonaparte odprawiał w Lauzannie rewią z woyskami, miał do nich mowę piękną, i powiedział im, iż byłby mogł stanąć na czele armii reńskiey albo włoskiey, lecz wolał raczey wspolnie walczyć z armią rezerwową, która naywiększe przeszkody przełamać ma, i dzielić się z nią niebespieczeństwami oraz iey sławą.

z Strażburga d. 24. Maia.

Podług gazet tuteyszych Francuzi opanowali Feldkirch po potyczce bardzo żwawey stoczoney dnia 13. i wkroczyli do Gryzonii, którą Austryacy opuścili. Z tym wszystkim chociaż gazety wspomnione zawieraią w sobie szczegoły bardzo obszerne w tey mierze; wiadomość ta potrzebuie potwierdzenia, ponieważ żaden raport urzędowy nie ogłosił ieszcze tak ważnego zdarzenia.

z Bruxelii d. 29. Maia.

Wczoray przechodził przez tuteysze miasto kuryer z Berlina do Paryża. Tego samego dnia przybiegł tu angielski kuryer z Augszburga, śpiesząc do Paryża. Okoliczność ta daie sposobność do tysiącznych domysłow, które tylko sam czas wyiaśnić potrafi. Pod Dunkierką ukazała się znaczna liczba angielskich okrętow zmierzaiących ku zachodowi.

z Bern d. 21. Maia.

Dnia 19. doniosł generał Moncey, kommendant tuteyszy, iż 20,000 piechoty, i 3000 kawaleryi maszeruie częścią przez Bazyleą, częścią przez Schafhausen do Szwaycaryi, dla przeprawienia się przez gorę Ś. Gotarda do Włoch, także doniesiono ieszcze, iż dywizya generała Vatrin przeprawiła się szczęśliwie przez gorę Ś. Bernarda, stanąwszy w dolinach; tą samą drogą udaią się 2 inne dywizye.

z Bern d. 22. Maia.

Zdaie się, iż zdrowie konsula Buonaparte osłabione zostało przez podroże morskie, przez kampanią Egypską i Syryiską. Wygląda bardzo blady, i słabieie łatwo. Po mustrze dnia 12. pod Lauzanną, musiał prawie przez poł godziny wypoczywać sobie, leżąc na murawie. Swoich znaiomych przyimował bardzo grzecznie, lecz nieznaiomych poważnie i powolnie, rozmawiał mało. Bywszych Dyrektorow Secretan i Laharpe nie przypuścił do audyencyi.

Zdaie się, iż generał Moreau działać teraz będzie odpornie, ponieważ odrywa wiele woysk od swey armii, posełaiąc do armii rezerwowey, i bydź może, iż grozić tylko będzie dopoty Ulmowi i Tyrolowi, dopoki armia włoska nie przystąpi do rowney linii, i nie będzie w stanie attakowania Gryzonii oraz Tyrolu z strony południowey, gdyż dalsze iego wkraczanie wgłąb Niemiec nie odpowiadałoby celowi, i stałoby się nawet niebezpiecznym, gdyby się nie mogł oprzeć z którey strony o drugą armią.

z Bern d. 24. Maia.

Konsul Buonaparte wezwał helweckiego generała Van der Wuth, aby się udał do sztabu generalnego armii rezerwowey, końcem przyłożenia się do obrotow woiennych we Włoszech przez swoie woyskowe i lokalne wiadomości. Buonaparte wezwał także mieszkańcow Wallii, aby przenieśli armaty przez gorę Ś. Bernarda,

przyrzekaiąc im za przenieſienie każdey armaty po 1000 frankow. Wieśniacy podięli ſię chętnie tak trudney i niebezpieczney pracy, i przeprowadzili iuż przez gorę 50 armat. Nakoniec żądał Buonaparte od rządu helweckiego 1200 żołnierzy do transportowania sprzętow obozowych, żywności, niewolnikow, i t. d. Liſty z Lemanu powiadaią, iż pod St. Remy na tamtey ſtronie gory Ś. Gotarda zapadła potyczka, w którey Auſtryacy 300 ludzi utracili. Także ſłychać, iż Francuzi podſtąpili pod Turyn o 6 do 8 mil, i że opanowali twierdzę Bardo. Francuzi maią wielką ufność, iż Massena potrafi ſię utrzymać w Genui.

Dnia 19. Buonaparte miał przeprawić ſię przez gorę Ś. Bernarda.

Generał Melas maszeruie do Aosty przeciw armii rezerwowey. Francuzi mowią o zawoiowaniu Lombardyi, iako o rzeczy pewney, zapewniaiąc, iż Buonaparte nie będzie ſię wcale trudnił oblężeniem fortec, lecz odeprze wprzod Auſtryakow za rzekę Padus, poczém fortece Turyn, Alexandrya, Coni, same w czaſie poddać ſię muszą.

z Zürich d. 25. Maia.

Od 8 dni przemaszerowało przez nasze okolice 15,000 woyſk francuzkich udaiących ſię marszem śpiesznym ku gorze Ś. Gotarda gdzie maią złączyć ſię z iedną dywizyą armii rezerwowey i maszerować przez Lugano do Medyolanu; środek armii rezerwowey, którey rozmaite dywizye złączyły ſię iuż w dolinie Aosty, pomaszeruie w tym samym czaſie ku rzece Padus. Dowiaduiemy ſię, iż pierwszy Konsul Buonaparte ſtanął dnia 20. w A. ście.

z Feldkirch d. 22. Maia.

Wczoray wkroczył auſtryacki generał Hiller do Szwaycaryi, i gł szą w tym momencie, iż opanował wąwoz Gungels, 4 mile od Kuryk. Forpoczty Xiążęcia Reuſs znayduią ſię iuż w Obergunzburg, gdzie zabrały w niewolą iednego francuzkiego oficyera i 6 żołnierzy.

z Stutgardu d. 24. Maia.

Francuzi opanowali wsamey rzeczy wielką część Szwabii. Generał Lecourbe maszeruie z dwiema dywizyami do Bregentz, gdzie, iak ſłychać, Francuzi sypią szaniec moſtowy po wyżey Renu, drugi zaczęli w okolicy Schafhausen.

z Szwabii d. 24. Maia.

Francuzki korpus, który od kilku dni ſtał w borach między rzekami Günz i Mindel, wkroczył onegday głębiey w Szwabią, opanował Mindelheim, i podſtąpił przez bory, aż do Angelberg milę od Augszpurga. Inna kolumna odparła onegday auſtryackie forpoczty pod Tannhausen i w innych mieyscach podłuż rzeki Mindel.

z Szwabii d. 27. Maia.

Nie mamy ieszcze dalszych wiadomości o zdarzeniach woiennych nad Dunaiem. Francuzki korpus, który wkroczył do Mindelheim, zoſtaie pod kommendą generała Vendamme, i składa ſię bliſko z 10,000 ludzi. Dnia 24. był ieszcze odległy 5 mil od Augszpurga. Z Inspruck donoszą, iż Francuzi opuścili Lindau i Bregentz.

z Ulm d. 25. Maia.

Dnia 22. ſtoczono żwawą potyczkę pod Dolmessingen. Strata obuſtronna w ranionych i zabitych wynoſiła do 2000. W Dolmessingen zabrali Auſtryacy nieprzyiacielſki szpital. Xiążęciu Hohenlohe-Bartenstein zgruchotał kartacz prawą nogę, tak dalece, iż mu ią muſiano odiąć. Wczoray w nocy umarł ten mężny Xiąże na swoią ciężką ranę w 20 roku wieku swego. Dochodzą nas okropne wiadomości o zniszczeniu naszych okolic.

z Augszpurga d. 26. Maia.

Dnia 24. Maia zapadły potyczki pod Steinheim i Holzheim o milę drogi od Ulm, w których Francuzi do 400 ludzi utracić mieli. Lecz dnia 25. odnowili Fran-

cuzi atak między Steinheim i Nersingen, odparłszy nieco woyſka Bawarſkie. Mowią, iż generał Moreau wyſłał w tę ſtronę do 30,000 woyſka, i ztąd wnoszą, iż zamiarem iego ieſt, odciągnąć woyſka auſtryackie od prawego brzegu Dunaiu poniżey Ulm, końcem oddzielenia swego prawego ſkrzydła ku Augszpurgowi.

z Austryi d 24. Maia.

Generał Melas ściąga 40,000 woyſka przeciw armii rezerwowey.

Słychać, iż przybył znowu do Wiednia francuzki kuryer. Tyle ieſt pewno, iż Buonaparte ſtara ſię uſilnie o pokoy.

z Wiednia d. 31. Maia.

Wypis z raportow urzędowych.

„Generał Kray donoſi pod dniem 25. t. m. z Ulm, iż nieprzyiaciel przedſięwziął dnia poprzedzaiącego rekognoſkować lewe ſkrzydło korpusu generała Sztarray, wśrod żwawego attaku. Przy tey okoliczności generał Giulay zabrał tył nieprzyiacielowi, rozproszył 54tą półbrygardę piechoty, i zniszczył 8my regiment ſtrzelcow konnych, zabrawszy półkownika ich z 300 ludzi w niewolą, także zdobył wiele koni."

Generał Melas donoſi pod dniem 18. z Nicei; iż garnizon nieprzyiacielſki, który ſię w Sawonie poddał, ſkłada ſię z iednego generała, z 2 szefow brygardy, 12 oficyerow artyleryi, a 35 piechoty, tudzież z 998 żołnierzy. Forteca znayduie ſię w dobrym bardzo ſtanie, i liczy 140 armat, także znaleziono tam 100,000 ładunkow karabinowych, ſkład prochu, i t. d.

Gdy nakoniec generał Melas dowiedział ſię, iż nieprzyiacielſki generał Berthier maszeruie przez Wallią do Aosty; przeto zdał generałowi Elsnitz kommendę nad korpusem ſtoiącym nad rzeką Var, i udał ſię sam z innemi woyſkami do Piemontu i Turynu, przeciw generałowi Berthier. Pod Genuą po oſtatniey wycieczce nieprzyiacielſkiey nie zaszło nic ważnego.

z Medyolanu d. 15. Maia.

Odnowiono w tych dniach pogłoſkę, iż korpus generała Wukassowich wkroczył przez gorę Ś. Gotarda do kantonu Szwaycarſkiego Uri, lecz wiadomość ta nie zgadza ſię z prawdą. Owszem donoszą z Turynu, iż generał Wukassowich maiąc małą tylko liczbę woyſka w dolinie Aosty, był przymuszonym cofnąć ſię przed liczbą przewyższaiącą Francuzow. Głoszą, iż generał Melas przybył iuż do Turynu.

z Londynu d. 23. Maia.

Wczoray muſtrował Król ten sam batalion grenadyerow, z pomiędzy którego przed 8 dniami wyſtrzelono z karabina kulę. Dla uchronienia ſię nowego nieszczęścia, przetrząsano ładownice, i znaleziono z wielkim zadumieniem 4 do 5 ładunkow z kulami. Słychać, iż te ładunki przyſłano razem z drugiemi z arsenału. Tyle ieſt pewno, iż żołnierze nie są temu winni. Omyłkę tę popełnili robotnicy pracuiący około ładunkow. Zdarzenie wspomnione wzbudziło nową niespokoyność, nowe inkwizycye, i nowe domyſły. Zaboyca Hadfield odeſłany zoſtał do domu szalonych, dla doświadczenia, czyli w samey rzeczy ieſt szalonym.

z Warszawy d. 5. Czerwca.

Dziś ciągniono tu po 134. raz numery trzeciey Krolewſko Pruſkiey loteryi liczbowey, na rzecz inwalidow i wdow, tudzież ku zapomożeniu szkoł i szpitalow. Numery wyciągnione są naſtępuiące: 17. 19. 20. 58. 71.

Rozmaite Wiadomości.

Podczas iedney z oſtatnich wycieczek generała Masseny w Genui, prawie cały regiment Deutschmeister wzięty zoſtał przez Francuzow w niewolą. — Dzienniki francuzkie mowią, iż generał auſtryacki Hiller zamyśla opuścić Gryzonią i cofnąć ſię do Tyrolu. Te same dzienniki powiadaią o bliſkim powrocie Papieża do Rzymu, i o dywizyi Moſkalow, którą Imperator roſſyiſki

posela do Rzymu, aby składała gwardyą Papieża. — Generał Lecourbe zachorował powtornie. Generał Vendamme zastępuie go tymczasem w kommendzie. — Pisma publiczne mowią o opanowania Kuryi przez Francuzow. — Także gazeta hamburgska wspomina o wiadomości odebraney przez nadzwyczayną sposobność, iż Xiążę Włoski Suwarow umarł dnia 18. Maia w Petersburgu. — W Madrycie rozumieią, iż za pośrednictwem dworu hiszpańskiego, przyidzie do zgody między Francyą i Austryą. Także donoszą z Londynu w tey mierze, co następuie: „Słychać, iż Lord Minto nasz poseł pisał z Wiednia, że spuszczaią się tam na nowe propozycye pokoiu Konsula Buonaparte, które ieżeliby tak były korzystne, iak powiadaią, pożyteczną byłoby rzeczą bydź gotowym na wszystkie przypadki. — Powietrze nie przestaie grassować na brzegach Afrykańskich. — Woyska Bawarskie podczas potyczek w Szwabii utraciły prawie 3cią część swoich żołnierzy; dragonia cesarska Latoura, huzarowie Messarossa i ułani utracili prawie połowę swych oficyerow, a legia Szwaycarskich emigrantow pod komendą Rovery zmnieyszyła się do 350 ludzi. — Listy z Konstantynopola donoszą, iż poseł moskiewski podał Porcie notę ściągaiącą się do bywszych wysp Weneckich, które zdaią się bydź przedmiotem niezgody między obydwiema potencyami. — Teraźnieyszym prezydentem pierwszey izby ciała prawodawczego w Hadze iest Dacosta Althias, członek narodu żydowskiego. — Słychać, iż generał Melas żądał od generała Kray, aby mu przysłał do Włoch 10,000 ludzi w posiłku. — Elektor Bawarski zapewnił deputacyą wysłaną do niego przez mieszczan w Munich, iż generał Moreau obchodzić się będzie z ich miastem dobrze wprzypadku w kroczenia. Z tąd wnoszą, iż to zapewnienie musi się zasadzać na przyrzeczonym pośrednictwie iakiey obcey potencyi. — Generał Moreau doniosł swoiey armii, iż Buonaparte prowadzi osobiście armią rezerwową do Włoch, i że ta przeprawiła się iuż przez Alpy. — Donoszą z Würtembergą, że gdy francuzki rząd chroni się teraz wszystkiego, coby się pewney wielkiey połnocney potencyi, (Rossyi) mogło nie podobać; przeto rozumiemy, iż tey okoliczności przypisać należy, że Francuzi nie wkraczaią z potęgą do Xięstwa Würtembergskiego. — Stosownie do doniesień z Frankfurtu, mowią teraz wiele o poczwornym połnocnym aliansie.

---

z Schowy d. 30. Maia 1800.

Za nayłaskawszym pozwoleniem Prześwietney Kamery Poznańskiey, rozpoczynaią się szkoły w Kollegium po Jezuickim, w mieście JK. Mości Wschowie, w ktorych dawane będą lekcye publicznie i prywatnie, w iezykach, Niemieckim, Łacińskim, Francuzkim i Polskim; przez nauczycieli Jmć XX. świeckich. Na publiczne lekcye będzie dawany, iezyk Niemiecki, Łaciński i Polski, oraz w klasie pierwszey, nauka chrześciańska, historya starego testamentu, nauka obyczaiow, geografia, arytmetyka, wypisy, grammatyka.

W klasie 2giey, nauka chrześciańska, nauka obyczaiow, wypisy, grammatyka, arytmetyka, geografia, zdania Fedra, historya nowego testamentu.

W klasie 3ciey, grammatyka, nauka moralna, historya naturalna, geografia, bayki Ezopa, listy Cycerona, matematyka z dalszym podziałem.

W klasie 4tey, sposob pisania wierszow Polskich i Łacińskich, zachowanie reguł należących, nauka moralna, geometrya, historya, geografia.

W klasie 5tey, nauka krasomostwa, chronologia, botanika, geografia, moralna nauka, prawo natury, prawo polityczne, historya Polska, Rzymska, i Grecka.

W klasie 6tey, filozofia experymentalna, prawo narodow, prawo krolestwa Pruskiego, prawo ekonomiczne, astronomia, geografia, algiebra. Te nauki dawane będą codziennie publicznie: rano od godziny 8. do 10., po południu: od 2. do 4.; reszta liczba godzin obrocona będzie na prywatne lekcye, na ktorych dawany będzie iezyk Francuzki; rysunki i nauka muzyki. Ktoby sobie życzył, tym sposobem młodzież mieć edukowaną,

zaprasza się każdego czasu. Konwikt utrzymywany będzie w szkołach za mierną cenę: ktorzyby sobie życzyli na nim utrzymywać swe dzieci, niech się spodziewaią, że przyzwoitą wygodę mieć będą w potrawach.

Zgromadzenie Nauczycieli Szkoł Publicznych Wschowskich.

---

*Obwieszczenie.* Ponieważ Nayiaśnieyszy Krol Jmć Pruski Pan nasz naymiłościwszy sam dla dobra kraiowego i przemysłu, przez rozkaz gabinetowy dnia 17. Kwietnia r. t. datowany postanowić raczył, żeby pobor po 6¼ od sta dotąd postanowiony od wprowadzonych w butelkach przednich octow francuzkich stołowych, iako też pachnących do umywania i do gotowalni używanych, tudzież od musztardy preparowaney z zagranicy wprowadzoney na przyszłość tak iak od wodek pachniących po 25 od sta opłacony był; przeto uwiadomia się o tém publiczność ninieyszém obwieszczeniem. Dan w Poznaniu dnia 17. Maia roku 1800.

Kamera Woyskowo Ekonomiczna JK. Mci Pruss-Południowych.

*Obwieszczenie.* Lubo niżey podpisane Kollegium Kriminale iuż dawniey pod datą dnia 29. miesiąca Lutego roku bieżącego 1800 przez iawne pisma całą obwieściło Publiczność o gwałtownym naieździe i rabunku w nocy z dnia 17. na 18. miesiąca i roku wzwyż wyrażonych, w domu Konsyliarza Ekonomicznego Panceran w wsi Bogdanowie pod miastem Oberniki leżącey popełnionym, i każdy w szczegolności, ktoremuby cożkolwiek z kradzionych rzeczy pod oko podpadło, wezwanym został, ażeby każdego rzeczy takowe maiącego, alboli też o uczestnictwo kradzieży wspomnioney podeyrzanym bydź mogącego przytrzymać, a przytrzymanego tu dotąd odsyłać. Gdy atoli odezwa ta żadnego aż dotąd za sobą niepociągnęła skutku, i znowu, kiedy na poimaniu tych to rabusiow iak naywięcey zależy, przeto nie tylko, że obwieszczenie po wyż wyrażone teraźnieyszym powtarza się, ale też podaie się oraz do wiadomości: iż temu, ktoryby wspołuczestnikow kradzieży w domu Konsyliarza Ekonomicznego Panceran popełnioney, wyiawił i o tym Kollegio niżey podpisanemu dał wiadomość, nadgroda od naywyższey zwierzchności w summie 200 talerow Ryńskich wyznaczoną została; Kollegium zaś podpisane o wypłacenie nadgrody przyrzeczoney wszelkiego, natychmiast po nastąpionym wyiawieniu dołoży starania. Dan w Poznaniu dnia 30. miesiąca Maia roku 1800.

Regencya JK. Mci Pruss-Połud.

*Wiadomość loteryi.* Losy do pierwszey klassy trzynastey loteryi klassyczney Berlińskiey znayduią się u Sturina kontrolera kassy prowincyonalney JK. Mci w Kaliszu. Los cały pro tal. 2 gr. dobr. 8½ grubey monety, poł losy po tal. 1 gr. dobr. 4½ ćwierć losy po 14 d. br. gr. 2 denary. Także mogą osoby pewne, ktoreby losy w większey liczbie wydawać okazyi miały, i więcey losow dostać, gdzie tedy do niego się udać, i za podiętą fatygą przyzwoitego zysku spodziewać się mogą. Listy i pieniądze franco się upraszaią za upewnieniem prętkiey i uczciwey usługi.

*Aukcya.* W Piątek, to iest: dnia 20. Czerwca a. c. o godzinie 3. po południu w kamienicy Kayzerowskiey w rynku pod Nrem 95 sprzedane będą publicznie więcey daiącym za gotową zaraz zapłatę w monecie grubey należące do maiątku pozostałego po Urodz. Franciszku Krzyckim Landracie srebra, tudzież rozmaite powozy i szory.

*List gończy.* Oskarzony o popełnienie kradzieży koni Walenty Krawczyk, pospolicie Woyciech mianowany, z Jankowa rodem, zostawszy tutay uwięziony uciekł z pod woyskowey straży podczas konwoiu pod Tulicami dnia 9. Maia t. r. Lat ma 31, słusznego i rozmiesistego wzrostu, okrągłey i zupełney twarzy, włosy i oczy ma czarne. Nosi na sobie długie sukienne zielone raytuzy, podobnąż kurtkę, i niebieską sukienną bekiesę, na głowie miał okrągły czarny kapelusz, a na nogach zaś bez pończoch spuszczane boty. Ponieważ na schwytaniu teyże osoby wiele zależy, zatym upraszaią się wszystkie woyskowe i cywilne zwierzchności, ażeby onegoż skoro dostrzeżonym zostanie zaaresztowały, i za powroceniem kosztow do tuteyszego inkwizytoryatu odesłały. W Poznaniu dnia 31. Maia roku 1800.

JK. Mci Pruss-Południowych Inkwizytoryat.

---

**Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.**